

Nr 1 2026 PST...

Tillsammans gör vi vården säkrare

Prenumerera på nyhetsbrevet om patientsäkerhet

Alla bidrar till en god och säker vård. Patientsäkerhet handlar om att patienter inte ska skadas i hälso- och sjukvården. Att vården är säker är en grundsten i allt kvalitetsarbete i hälso- och sjukvården. En säker vård där förekomsten av vårdskador är låg, handlar ytterst om att skapa en god vård där det förebyggande arbetet är centralt.

Genom detta nyhetsbrev kan du följa nyheter inom patientsäkerhetsområdet från vår egen region men även nationella och andra lokala insatser ute i landet. Nyhetsbrevet vänder sig till alla medarbetare och ges ut tre gånger per år, februari, maj och oktober. Dela gärna nyhetsbrevet vidare.

[Anmäl din prenumeration här](#)

Läs mer:

Här finner du tidigare publicerade nyhetsbrev och extramaterial:

[Nyhetsbrev PST... - Region Västmanland](#)

Patientsäkerhetsberättelse 2025 publicerad

Enligt patientsäkerhetslagen (PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §) ska varje vårdgivare senast 1 mars varje år upprätta en Patientsäkerhetsberättelse.

Syftet med Patientsäkerhetsberättelsen är att redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten. Patientsäkerhetsberättelsen publiceras i regionens ledningssystem, samt på regionens externa webbplats. Underlag för innehållet i Region Västmanlands Patientsäkerhetsberättelse är hämtat från övergripande mål, strategier, instruktioner, statistik och utdata samt verksamheternas beskrivning av sin verksamhet och de aktiviteter som genomförts och pågått under året med koppling till patientsäkerhet. Patientsäkerhetsberättelsen följer strukturen för den nationells handlingsplanen "Agera för säker vård".

[Patientsäkerhetsberättelse för Region Västmanlands år 2025](#)

Chefläkare i det Centrala patientsäkerhetsteamet

Chefläkare säkerställer den övergripande strukturen för, och följer upp, vårdgivaren Region Västmanlands ansvar för patientsäkerheten samt stödjer verksamhetscheferna i det systematiska patientsäkerhetsarbetet.

Chefläkaren beslutar om och ansvarar för Lex Maria-anmälningar, ger stöd vid utredning och uppföljning av allvarliga vårdhändelser och driver ett systematiskt förbättringsarbete tillsammans med verksamheterna. Uppdraget omfattar även utbildningsinsatser, hantering av etikfrågor samt dialog med medarbetare, patienter och externa myndigheter. I regionen arbetar tre chefläkare, Johan Nordmark, Birgit Johansson och Anders Krifors

På bilden, chefläkare Birgit Johansson

Läs mer:

[Uppdragsbeskrivning chefläkare](#)

Start av PVK-projektet!

Att sätta och hantera PVK är en av de vanligaste medicinska procedurerna inom svensk hälso- och sjukvård. Varje år sätts miljontals PVK:er, och korrekt hantering är avgörande för att förebygga komplikationer och vårdrelaterade infektioner.

För att stärka patientsäkerheten och kvaliteten i vården lyfter vi säker PVK-

För att stärka patientsäkerheten och kvaliteten i vården lyfter vi säker PVK-hantering som syftar till att förbättra följsamheten till rutiner och basala hygienregler samt att säkerställa bästa möjliga behandling för våra patienter när de har en PVK.

Vem driver projektet och vilka berör detta?

Projektet är framtaget av Enheten för smittskydd och vårdhygien och Centrala patientsäkerhetsteamet och målgruppen är alla vårdenheter där PVK:er används. Varje enhet genomför självständigt egenkontroller och använder det informations- och utbildningsmaterial som tagits fram inom projektet. Läs mer: [PVK – trygg och säker hantering av perifera venkatetrar - Region Västmanland](#)

Anmäl er till föreläsning och produktvisning

Utöver det stödmaterial som används lokalt på varje vårdenheter, erbjuds också en föreläsningsserie och en produktvisning av PVK-material under våren och hösten. Se bokade datum nedan.

12 mars

Sepsis vid PVK

Anders Krifors, Infektionsläkare och chefläkare, Infektionskliniken och Centrala patientsäkerhetsteamet

15 april

PVK relaterad infektion – en av de vanligaste ersättningarna från Löf!

Hur arbetar vi riskmedvetet?

Mita Danielsson, Chefsjuksköterska och Malin Tapper, projektledare Löf

30 april

Förbättringsarbete PVK på Akuten i Västerås

Maria Nyström, sjuksköterska, Akutmottagningen i Västerås

[Här kan du anmäla dig!](#)

Inspirationsträff 20 januari för lokala patientsäkerhetsteam

I januari och september bjuds Region Västmanlands verksamheters lokala patientsäkerhetsteam in att delta i en inspirationseftermiddag. Vid dessa tillfällen deltar både externa och interna föreläsare för att belysa patientsäkerhet på olika sätt. Deltagarna får även möjlighet att mingla med varandra, dela erfarenheter och nätverka.

Patientsäkerhet från början! Säker vård för varje nyfödd och varje barn utgjorde WHO:s tema patientsäkerhet 2025. Centrala patientsäkerhetsteamet uppmärksammade temat vid inspirationsträffen den 20 januari.

Helén Stegling Larsson, utvecklingsledare inom barnrätt berättade om *barns rättigheter i hälso- och sjukvården*. Hon nämnde Barnkonventionen och vårdlagstiftningen som kräver att vi bemöter barn som individer med egna rättigheter och särskilda behov. Barn har också rätt till information, råd och stöd när de är närstående. Vidare beskrev Helén hur vi kan göra vården trygg och barnanpassad genom tex information utifrån ålder och mognad och vårdmiljöns utformning. Hon beskrev även att vårdskador kan se annorlunda ut för barn och att barns upplevelser ibland skiljer sig från vuxnas vad gäller avvikelser.

Karina Wahl, verksamhetsutvecklare och barnsjuksköterska från region Jönköping var extern gästföreläsare vid inspirationsträffen. Hon berättade om *barn och föräldrar som medskapare* i sin vård och beskrev bland annat om barnrådet som upprättats i hennes region för att ta till vara barnens synpunkter på vården.

och uppmärksamhet för att se till att barnens symtom påverkas

Vidare presenterades 2025 års vinnare av utmärkelsen *Säkerhetsnålen* som tilldelades **Barn- och ungdomspsykiatri (BUP)** för sitt arbete med mellanvård. Mellanvården innebär att ett team från verksamheten besöker barn i hemmet med olika insatser. Mellanvården överbryggar glappet mellan öppenvård och slutenvård för patienter med särskilda behov.

Nästa inspirationsträff planeras till den 22 september, inbjudan skickas ut till verksamhetschefer senare i vår som sedan får sprida detta vidare till sina lokala patientsäkerhetsteam.

Läs mer:

[PP-bilder och inspelning från den 20 januari](#)

Nytt för i år!

Årshjul för systematiskt patientsäkerhetsarbete

Centrala patientsäkerhetsteamet har utarbetat ett årshjul med olika aktiviteter för lokala patientsäkerhetsteam att använda i sina verksamheter. Tanken med årshjulet är att det skall utgöra ett stöd i det systematiska patientsäkerhetsarbetet lokalt.

Årshjulet har ett tillhörande APT-material. För varje månad finns ett förslag på material att använda, tex att visa och diskutera enhetens avvikelser. Materialet kan användas i sin helhet månad för månad alternativt väljs delar som passar verksamhetens behov.

Läs mer:

[Årshjul för systematiskt patientsäkerhetsarbete - Region Västmanland](#)

Patientsäkerhetsdialoger - tema vårdhygien

Chefläkare och chefsjuksköterska i centrala patientsäkerhetsteamet genomför varje år patientsäkerhetsdialog i regionens vårdverksamheter. Syftet med dialogerna är att stödja verksamheterna i ett strukturerat och systematiskt patientsäkerhetsarbete baserat på Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659). Ytterligare syfte med dialogerna är att stärka verksamheterna i sitt arbete patientsäkerhetskultur.

Tema Vårdhygien

Patientsäkerhetsdialogerna hade 2025 temat vårdhygien och förebyggande av vårdrelaterade infektioner (VRI), ett angeläget och uppskattat tema. Dialogerna genomfördes i samverkan med Enheten för smittskydd och vårdhygien, som också deltog vid flera dialogtillfällen. Bakgrunden till det valda temat var ökningen av multiresistenta bakterier samt att VRI orsakar en tredjedel av alla skador inom somatisk slutenvård, varav cirka hälften går att förebygga. Dialogen utgick från den nationella handlingsplanens grundläggande förutsättningar och via en förhandsutskickad checklista gavs möjlighet för verksamheterna att beskriva sina framgångar, utmaningar och aktiviteter.

Fler verksamheter inkluderas

Dialogerna utökades i år till att även omfatta verksamheter som inte har direkt patientansvar. Exempel på sådan verksamhet är Samlad service, som i många verksamheter är en central länk i patientsäkerhetsarbetet i allt från transporter av prover till städning av patientrum vid förekomst av resistenta bakterier. Dialogen har fallit ut väl och lett till flera nya samarbetsutrym mellan stödverksamheten och

har fallit ut väl och lett till flera nya samarbetsytor mellan stödverksamheten och vårdverksamheterna.

Läs mer om patientsäkerhetsdialoger 2025 i patientsäkerhetsberättelsen.

Punktprevalensmätning (PPM) omvårdnad

PPM omvårdnad är en mätmetod för uppföljning av omvårdnads kvalitet och patientdelaktighet i somatisk slutenvård (vuxna).

Frågorna i metoden är framtagna av Region Skåne och används sedan två år tillbaka. Under 2025 har metoden pilottestats i 11 enheter i vår region.

Syftet med PPM omvårdnad är att bidra till lärande, reflektion och utveckling av omvårdnads kvaliteten i verksamheten. Resultatet möjliggör också uppföljning av omvårdnads kvalitet på flera nivåer i organisationen.

Områden som följs upp i PPM omvårdnad är:

- infarter
- elimination
- fallrisk
- trycksår
- undernäring
- patientdelaktighet.

Utvärdering av pilottestet visade ett gott utfall och Hälso- och sjukvårdsledningen beslutade att metoden ska användas inom vuxen somatisk slutenvård. Mätning kommer att genomföras två gånger per år, i maj och november. Möjlighet finns att göra ytterligare mätningar däremellan, frekvensen för detta bestämmer verksamheten lokalt.

[Läs mer:](#)

[Punktprevalensmätning \(PPM\) omvårdnad - Region Västmanland](#)

"Patientsäkerhet och arbetsmiljö hänger ihop"

Intervju med Ann-Sofie Ersson - specialistpsykolog inom arbets- och organisationspsykologi på Regionhälsan

Hon är också doktorand inom Hälso-och sjukvårdsforskningen vid Uppsala universitet. Just nu är hon med och leder forskningsprojektet **SamSa** som undersöker hur arbetsmiljö och patientsäkerhet kan integreras i vårdens vardag.

För Ann-Sofie handlar patientsäkerhet om trygghet – att alla, från ledning till medarbetare, arbetar för att minimera riskerna för skada. Men det går inte att skilja från arbetsmiljön, menar hon. Vårdpersonalen behöver rätt kompetens, men också kontroll och stöd för att klara arbetsbelastningen.

– Vi behöver vara rädda om erfaren vårdpersonal och satsa mer på hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Det är här SamSa kommer in. Forskningsprojektet bygger på strukturerade teamreflektioner efter arbetspassen, där medarbetarna både fångar upp risker och lyfter vad som fungerat bra. Ledningen tar sedan vid med riskbedömning och uppföljning. Ett digitalt verktyg samlar data och underlättar återkoppling. 13 arbetsplatser med dygnet runt-verksamhet i Region Västmanland och Region Dalarna har deltagit. Mottagandet har varit positivt från både chefer och medarbetare, men det har varierat i vilken grad verksamheterna har kunnat vidmakthålla arbetet över tid. Nu ska det omfattande materialet sammanställas och resultaten väntas under 2026. Förhoppning är sedan att metoden ska förbättras och att fler verksamheter ska få möjlighet att testa SamSa.

En annan nyckelfråga för patientsäkerhet är patienternas delaktighet. Utan den finns risk att vården lägger tid på fel insatser – varje vårdgivare ser trots allt bara en liten del av helheten. Det kräver tid att lyssna, och när tiden inte finns behövs andra vägar: enkäter och enkel kontakt med vårdgivaren.

– Men lika viktigt är att återkopplingen faktiskt följs upp. Vi ska inte samla in information vi inte bryr oss om – det skadar förtroendet.

Så hur bygger man en god säkerhetskultur? Forskningen är tydlig: ledningens engagemang är avgörande. Det måste synas i vardagen – genom att chefer uppmuntrar frågor och avvikelserapportering. Utbildning hjälper, men räcker inte för att förändra beteenden.

– För att förändra en rutin behöver man förstärka det önskvärda beteendet, särskilt om det tar längre tid. Det gör man genom uppföljning och beröm. I bästa fall sprids det och skapar en positiv spiral där medarbetarna kan vara stolta över "hur vi gör saker hos oss".

En annan viktig faktor är psykologisk trygghet – att det är okej att ställa frågor och ha avvikande åsikter. Och att vara ödmjuk inför att arbetet aldrig blir färdigt.

– Dialogen behöver hållas levande i ett ständigt lärande, avslutar Ann-Sofie.

Ny studie: AI kan hjälpa till att identifiera läkemedelsfel i sjukvårdsavvikelser

På bilden från vänster: Jenny Calås och Veronica Arwsbo, kliniska farmaceuter, samt Anders Krifors, chefläkare, som varit med och genomfört studien.

Region Västmanland har i samarbete med Mälardalens universitet utvecklat en språkmodell som identifierar läkemedelsrelaterade avvikelser med samma precision som kliniska farmaceuter. Resultaten är betydligt bättre än tidigare tekniker, och studien är den första i sitt slag.

Felklassificering av läkemedelsavvikelser är ett välkänt problem som leder till underrapportering och försvårar systematiskt förbättringsarbete. I studien användes en stor språkmodell som genom så kallad promptdesign tränades på 2 434 anonymiserade avvikelse rapporter, tidigare klassificerade av kliniska farmaceuter. Vid validering mot 200 ytterligare rapporter uppnådde modellen 96 procents samstämmighet med experternas bedömning. Resultaten innebär att modellen skulle kunna avlasta tidsödande manuellt arbete med att identifiera läkemedelsavvikelser, så att verksamheten istället kan fokusera på det viktiga: bakomliggande orsaker och förbättringsåtgärder.

- Det är jätteroligt att vi har utvecklat en modell som presterar så här bra. Nu arbetar vi med hur vi kan implementera detta i det vardagliga arbetet så att tekniken kan göra verklig nytta, säger Anders Krifors, chefläkare och ansvarig för studien.

Läs mer: <https://academic.oup.com/jamiaopen/article/9/1/ooaq004/8440918c>

Närvården
Västmanland

"Chefsskuggning" inom Närvården

I Närvården - de regiondrivna vårdcentralerna har chefer "skuggat" varandra i syfte att öka förståelsen för verksamheternas olika förutsättningar och olikheter, fördjupa relationer mellan cheferna för att öka samarbetet samt ge en objektiv blick på tidböcker, patientflöden och coacha varandra till förbättringar.

Först ut var det verksamhetschefer som skuggade varandra. Cheferna har delats in i par och nedan beskrivs hur omfattning och innehåll har sett ut samt uppföljning.

Omfattning och innehåll:

- Obligatorisk för alla chefer inom Närvården
- Minst två skuggningstillfällen / vårdcentral (4 tillfällen/ par)
- Information och transparens till alla medarbetare
- Uppdraget var att titta på alla fyra perspektiv (ekonomi, medarbetare, verksamhet och patient)

Ex: schemaplanering, tidbokflöden, ekonomi, budget, patientens väg i lokalerna, bemötande, planering APT, kommunikation, yrkessträffar

- Cheferna fick ge varandra feedback på de iakttagelser som gjorts
- Återkoppling / redovisning av iakttagelser och feedback till Närvårdens ledningsgrupp.

Återkoppling/ uppföljning:

Cheferna återkopplade först till varandra innan redovisning skedde i storgrupp.

Respektive verksamhetschef redovisade fynden och feedbacken som kommit fram på sin egen vårdcentral så det inte skulle kännas som kritik.

Anna Sofia Törnqvist, direktör:

"Vinsterna som vi sett är en ökad förståelse för vilka olika förutsättningar vi har. Tror att vi med det lättare kan samarbeta och se lösningar. Det var också en rolig övning som fick cheferna att komma närmare varandra vilket har fördjupat samarbetet mellan våra enheter. Det är lätt att bli hemmablind och göra som man alltid gjort men med den här övningen så kom förbättringstips."

MAR

19

Seminarium:

Inför döden och efter döden

Torsdagen den 19 mars kl. 13-16 i Aulan ingång 21 Västmanlands sjukhus Västerås anordnas ett seminarium för dig som vill fördjupa din kunskap om olika religioners och kulturers seder kring döden. En kunskap som ger trygghet i vårdssituationer, och som är en hjälp i mötet med patienters och närståendes existentiella behov.

Målgruppen för seminariet är medarbetare inom Region Västmanland och privata vårdgivare och arrangeras av Sjukhuskyrkan och Vårdetikrådet.

Läs mer och anmäl [Inför- och efter döden](#)

APR

01

Säkerhetsnålen 2026

Nomineringstid 1 april- 15 maj.

Har ni på en vårdavdelning, mottagning, vårdcentral eller liknande genomfört ett dokumenterat utvecklingsarbete som på ett tydligt sätt bidrar till att reducera antalet vårdskador och främjar en god

bidrar till att reducera antalet vårdskador och främjar en god patientsäkerhetskultur?

Då ska ni nominera till Säkerhetsnålen!

Här hittar ni all information om nominering och priset:

[Medarbetarpriser - Region Västmanland](#)

Region Västmanland | regionvastmanland.se |